

แนวทางการประเมิน

ตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว
(Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์

โดย อาจารย์วิมล บ้านพวน
รองผู้อำนวยการสำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

ลักษณะตัวชี้วัด

หมวด : **Promotion, Prevention & Protection Excellence**

(ยุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ)

แผนที่ 1 : **การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)**

โครงการที่ 4 : โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยผู้สูงอายุ

ลักษณะ : เชิงปริมาณ

ระดับการแสดงผล: จังหวัด

ชื่อตัวชี้วัด: ร้อยละของตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว
(Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์:

ระบบบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC)

เพิ่มขีดความสามารถในการดูแล ผสอ.ให้ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีในครอบครัว ชุมชนโดยเชื่อมโยงกับระบบบริการสุขภาพและบริการทางสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ

KPI ปี 2561 : ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทุกคนได้รับการดูแลตาม Care plan

6 ยุทธศาสตร์	S1การพัฒนาระบบบริการ	S2 พัฒนาระบบข้อมูล	S3 การพัฒนาระบบการเงินการคลัง ที่ยั่งยืนในการดูแล LTC อย่างครบวงจร	S4 การพัฒนากำลังคนเพื่อการจัดการดูแลระยะยาวในชุมชน	S5 การสร้างการจัดการความรู้ /ติดตามประเมินผล	S6 การพัฒนากฎหมาย / ระเบียบ/มาตรฐาน /การบริหารจัดการ
9 มาตรการ	M1 ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง ADL ,MMSE,TAI จำแนก 4 กลุ่ม	M2 พัฒนาโปรแกรมรองรับงาน LTC -ลงทะเบียน ผู้สูงอายุ โดย สปสช - ลงทะเบียน CM,CG โดย กรมอนามัย - App LTC service side สำหรับพื้นที่ โดย ม.แม่โจ้และThai COC - program finance โดย สปสช. - program monitor โดย สปสช. - program report โดย สปสช.	M3 มีระบบการเงินการคลังที่ยั่งยืนในการดูแล LTC อย่างครบวงจร	M4 มี CM,CG ที่ผ่านการอบรมทุกชุมชนมีระบบสนับสนุนการดูแล LTC ให้อยู่ในครอบครัวอย่างมีความสุข M5 สถานพยาบาลทุกแห่งมีระบบสนับสนุน LTC ในชุมชน และครอบครัว	M6การพัฒนาระบบติดตามประเมินผล M7 มีการจัดการความรู้	M8 พัฒนากฎหมาย/ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง M9 พัฒนามาตรฐานการบริหารจัดการ
Small Success	(ธ.ค.60) 3 เดือน	(มี.ค.61) 6 เดือน	(มิ.ย.61) 9 เดือน	(ก.ย.61) 12 เดือน		
	1. มี Registry ผสอ.ปี 59,60 ในฐานข้อมูลสปสช.-สปสช. 2. คัดกรองกลุ่มเป้าหมาย ปี 61(100%)=88. 3. CM ส่ง CP ปี 59,60,61 (100%) - สป. 4. อปท โอนเงินงบ LTC (100%) ปี 59,60,61 ให้หน่วยงานจัดบริการ - สปสช. 5. มี standard data set - สป.	1. อบรม CM ปี 61 (100%) (ก.พ. 61)-สป. 2. มี Program registry elderly (15ม.ค.61)-สปสช. 3. มี Program registry CM,CG (ก.พ.61)-สปสช. 4. มี Apps LTC พร้อม Careplan สำหรับพื้นที่ Service side (ก.พ.61)-สป. 5. มี program finance (มี.ค.61)-สปสช. 6. อปท โอนเงินงบ LTC ปี 59,60ให้หน่วยงานบริการครบ 100% ปี 59 (ก.พ.61) ปี 60 (มี.ค. 61) / ปี 61- สปสช. 7. เยี่ยมเสริมพลังระดับ4ภาค /ภาคเหนือ (มี.ค.61) -สป. 8. บทสรุปประกาศ LTC, กองทุนผ่านเสร็จ ทั้งอปท./สปสช (ก.พ.61)-สปสช. 9. Video conference (มี.ค.61) - สป.,สปสช. 10. พัฒนาระบบโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับงาน Long Term Care 10.1 การพัฒนาระบบโปรแกรมขึ้นทะเบียน CM,CG (ธ.ค.60)-สป. 10.2 การพัฒนาระบบโปรแกรมการจัดทำ CP (ก.พ.61)-สป. 10.3 อบรมผู้ใช้โปรแกรมการขึ้นทะเบียน CM,CG,CP - สป. 10.3.1 ส่วนกลางอบรมทีมศูนย์อนามัย (ก.พ.61) 10.3.2 ศูนย์อนามัยอบรมผู้รับผิดชอบ LTC/CM ในพื้นที่ (มี.ค.61) 11. Standard report (ก.พ.61) - สป.	1. มี program monitor (พ.ค.61) - สปสช. 2. มี program report (มิ.ย.61) - สปสช. 3. เยี่ยมเสริมพลังระดับ4ภาค/ภาคกลาง(เม.ย.61) ภาคใต้ (พ.ค.61)/ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(พ.ค.61) 4. จัดตั้ง ศพช. ใน อปท. ที่พร้อม (....) 5. จัด Refreshment short course ให้ CM,CG (ก.ค.61) 6. อบรม CG ครบในทุกพื้นที่เป้าหมาย (เม.ย.61) 7. อปท. โอนงบ LTC ปี 61ให้หน่วยงานจัดบริการครบ 100% 8. ประชุมวิชาการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2561 (มิ.ย.61)-สป.	1. ให้พื้นที่เป้าหมายใหม่และผสอ.รายใหม่ปี 62 -สป./สปสช. 2. ประเมิน ADL รายเก่าต่อเนื่อง - สป. 3. เปิดตัวเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตัวอย่างที่ดี (....)-สป./สปสช. 4. สรุปผลการดำเนินงานปี 59,60,61 (ก.ย.61) -สป./สปสช. 5. การวางแผนการดำเนินงานปี 62-สป./สปสช. 6. เวที KM (ก.ค.61) -สป.		

มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ผ่านเกณฑ์

หมายถึง มีการดำเนินงานครบองค์ประกอบ 7 ข้อ ดังนี้

1. มีระบบการประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพ และมีข้อมูลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้อง ได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาว
2. มีชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
3. มีผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care manager) ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver) หรือ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ
4. มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care) จาก สถานบริการสู่ชุมชน โดยบุคลากรสาธารณสุขและทีมสหสาขาวิชาชีพ
5. มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล
6. มีระบบการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน กลุ่มติดเตียง โดยท้องถิ่น ชุมชน มีส่วนร่วม และมีแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan)
7. มีคณะกรรมการบริหารจัดการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน หรือ คณะกรรมการกองทุนตำบล

หมายเหตุ : ผ่านเกณฑ์หมายถึง ผ่านองค์ประกอบทุกข้อ

- ☐ ชมรมผู้สูงอายุที่ผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ **หมายถึง** ชมรมผู้สูงอายุที่อยู่ใน พื้นที่ตำบล Long Term Care และผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
- ☐ มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล **หมายถึง** มีการจัดบริการป้องกันโรคในช่องปากตามชุดสิทธิประโยชน์ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือ สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในชมรมผู้สูงอายุที่ดำเนินการโดยแกนนำชมรมผู้สูงอายุหรือ อสม.

มาตรการสำคัญ(PIRAB) ที่ทำให้ตัวชี้วัดบรรลุผล:

(P = Partnership , I= Investment , R= Regulation , A= Advocacy, B=Building capacity)

Partnership	ใช้กลไกคณะกรรมการร่วม สธ และ สปสช. “ คณะกรรมการขับเคลื่อน LTC ” ในส่วนกลางและคณะกรรมการดำเนินงานในระดับพื้นที่ พชอ. และกลไกชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
Investment	ประสานแหล่งเงินทุน (สปสช. สสส. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เพื่อสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน -สนับสนุนการจัดอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (Caregiver) / จัดพิมพ์คู่มือการอบรมหลักสูตร CG -พัฒนาหลักสูตร CM / พัฒนาระบบฐานข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพสุขภาพการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว -สร้างพัฒนานวัตกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ / พัฒนาขับเคลื่อนการดำเนินงาน Active Aging อำเภอต้นแบบเพื่อส่งเสริมสุขภาพ -จัดทำชุดความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุในรูปแบบ Application -การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะสมองเสื่อม ผ่าน Applicationสูงวัยสมองดี / จัดทำชุดความรู้การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในสถานที่สาธารณะของกลุ่ม ผู้สูงอายุ เช่น ศาลาสนทนา (วัด/มัสยิด) ในรูปแบบ media/Infographic - จัดทำเครื่องมือประเมินการจัดสภาพแวดล้อมในที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุรูปแบบ Application
Regulation	ขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและแนวทางการจ่ายเงินตาม ชุดสิทธิประโยชน์และมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ - ชี้แจงและขับเคลื่อนนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและดูแล ผู้สูงอายุในชุมชน - ควบคุม กำกับ และติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน

มาตรการสำคัญ (PIRAB) ที่ทำให้ตัวชี้วัดบรรลุผล :

(P = Partnership , I= Investment , R= Regulation , A= Advocacy, B=Building capacity)

Advocacy	ชั้นนำด้านข้อมูลและงานวิจัย ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการดูแลผู้สูงอายุ/ สร้างการสื่อสารสาธารณะที่เข้าถึงง่ายร่วมกับเครือข่าย เพื่อ “สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความกตัญญูรู้คุณไม่ทอดทิ้งผู้สูงอายุ”
Building capacity	พัฒนานโยบายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) /ระบบดูแลผู้สูงอายุ 3 S (Thai Active Aging: Strong Social and Security)/ สร้าง พัฒนาทีมนำในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน อบรม Care manager, Caregiver และ อสค. และ สนับสนุนกลไกการเงินจาก สปสช./ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการดูแลผู้สูงอายุ Health Literacy เพื่อเป็นสังคมรอบรู้ทางสุขภาพ (Health Literate Society)

เกณฑ์เป้าหมาย :

ปีงบประมาณ 61	ปีงบประมาณ 62	ปีงบประมาณ 63	ปีงบประมาณ 64
ร้อยละ 60	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและให้การดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ได้รับดูแลจากทีมสหสาขาวิชาชีพ จากหน่วยบริการปฐมภูมิและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลให้บริการดูแลด้านสุขภาพถึงที่บ้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตามปัญหาสุขภาพและชุดสิทธิประโยชน์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีเข้าถึงบริการอย่างทั่วหน้าและเท่าเทียมเป็นการสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร และสมานฉันท์
2. สามารถลดภาระงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพภาครัฐ ความแออัดในสถานพยาบาลตลอดจนสนับสนุน และพัฒนาอาชีพผู้ดูแลผู้สูงอายุควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มหมอบครอบครัวและอาสาสมัครในชุมชน

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย: ผู้สูงอายุทุกคนทั่วประเทศ ดำเนินการทุกจังหวัด ทุกอำเภอทั่วประเทศ

วิธีการจัดเก็บข้อมูล : 1) จังหวัดรายงานทาง E-mail หรือ ส่งข้อมูลผ่านศูนย์อนามัยเขต

2) ศูนย์อนามัยที่ 1-13 รายงานตามระบบเข้าส่วนกลาง ตามรอบการรายงาน 3, 6, 9, 12 เดือน

แหล่งข้อมูล: 1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 2) ศูนย์อนามัยที่ 1-13 และ สำนักอนามัยผู้สูงอายุ

รายการข้อมูล/สูตรการคำนวณ

A = จำนวนตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์

B = จำนวนตำบลทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
ในพื้นที่ตำบล Long Term Care

สูตรคำนวณตัวชี้วัด: $(A/B) \times 100$

ระยะเวลาประเมินผล: ไตรมาส 1, 2, 3 และ 4

วิธีการประเมินผล : 1. พื้นที่ประเมินตนเองตามองค์ประกอบ

2. จังหวัดประเมินพื้นที่ รายงานให้ศูนย์อนามัยเขต รายไตรมาส

3. ศูนย์อนามัยเขตส่งประเมิน และรายงานให้ส่วนกลางรอบ 3, 6, 9 และ 12 เดือน

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่:

รายละเอียดตัวชี้วัด กระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ 2561

รายละเอียดองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 : มีระบบการประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพ และมีข้อมูลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาว

1) ประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) แบ่งออกเป็น ★

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มติดสังคม (12 คะแนนขึ้นไป) : พึ่งตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคมได้
- กลุ่มที่ 2 กลุ่มติดบ้าน (5-11 คะแนน) : ดูแลตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือ ตนเองได้บ้าง
- กลุ่มที่ 3 กลุ่มติดเตียง (0-4 คะแนน) : พึ่งตนเองไม่ได้ช่วยเหลือ

2) ประเมินตามชุดสิทธิประโยชน์ สปสช. 4 กลุ่ม ★

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่เคลื่อนไหวได้บ้างมีปัญหาการกิน/การขับถ่ายแต่ไม่มีภาวะสับสน (TAI : B3)
- กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่เคลื่อนไหวได้บ้าง มีภาวะสับสน และอาจมีปัญหาการกิน/การขับถ่าย (TAI : C 4, 3, 2)
- กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่เคลื่อนไหวเองไม่ได้ ไม่มีปัญหาการกิน หรือเจ็บป่วยรุนแรง (TAI : I 3)
- กลุ่มที่ 4 กลุ่มที่เคลื่อนไหวเองไม่ได้ เจ็บป่วยรุนแรงหรืออยู่ในระยะท้าย ของชีวิต (TAI : I 2 , 1)

3) ประเมิน Instrumental Activities of Daily Living (IADL)

1. การทำความสะอาด	2. การจัดเตรียมอาหาร
3. การซื้อของใช้	4. การติดต่อสื่อสาร
5. การจัดการด้านการเงิน	6. การจัดการรับประทานเอง

รายละเอียดองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 : มีระบบการประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพ และมีข้อมูลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาว (ต่อ)

- 4) **ปัญหาสำคัญและโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ :** เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ความเสี่ยงโรคหัวใจและหลอดเลือดสมอง สุขภาพช่องปาก และสุขภาพทางตา
- 5) **กลุ่ม Geriatric Syndromes :** สมรรถภาพสมอง ภาวะซึมเศร้า ข้อเข่าเสื่อม ภาวะหกล้ม การกลืนปัสสาวะ ภาวะโภชนาการ และปัญหาการนอน
- 6) **มีข้อมูลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาว**
1. จำนวนประชากรทุกกลุ่มวัยในพื้นที่และจำนวนผู้สูงอายุ
 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคัดกรองผู้สูงอายุ รายบุคคล และกลุ่ม
 3. มาตรการ / โครงการ / กิจกรรม ในการดูแลผู้สูงอายุทั้ง 3 กลุ่ม

รายละเอียดองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 2 :มีชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ

1) มีข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสมาชิก

- 1.1 “อุดมการณ์” หรือ “นโยบายหรือวัตถุประสงค์”ของการจัดตั้งชมรม
- 1.2 จำนวนสมาชิก
- 1.3 สถานที่ตั้งชมรม

2) มีกรรมการ

- 2.1 ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นทางการ
- ✓ 2.2 มีกรรมการ หรือ ที่ปรึกษา ที่เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ /องค์กรอื่น ๆ
- 2.3 ประชุมคณะกรรมการในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา
- 2.4 ประชุมคณะกรรมการกับองค์กรภายนอกในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา
- 2.5 โครงสร้างคณะกรรมการ(สัดส่วนชายต่อหญิง)
- ✓ 2.6 การสมัครเป็นสมาชิกสาขาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยประจำจังหวัด
- ✓ 2.7 การประชุมใหญ่สมาชิกในรอบปี ที่ผ่านมา

3) กฎ กติกา

- 3.1 การกำหนดกฎ กติกา หรือ ระเบียบข้อบังคับ ในการบริหารชมรม
- 3.2 การตรวจสอบด้านการเงินของชมรม
- 3.3 การประชุมใหญ่สมาชิกในรอบปีที่ผ่านมา

รายละเอียดองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 2 :มีชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ (ต่อ)

4) ระดมทุน ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา

- 4.1 จากสมาชิก
- 4.2 จากท้องถิ่น
- 4.3 จากองค์กรชุมชนและองค์กรพัฒนาเอกชนอื่น ๆ
- 4.4 จากภาครัฐ
- 4.5 ฅกส

5) กิจกรรม

- 5.1 มีกิจกรรมการออกกำลังกายร่วมกัน ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา
- 5.2 มีกิจกรรมการตรวจสุขภาพร่วมกันในกลุ่มสมาชิกในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา
- 5.3 กิจกรรมตรวจสุขภาพช่องปากในกลุ่มสมาชิก ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา
- 5.4 มีการเยี่ยมเยียนสมาชิกที่เจ็บป่วยพิการ/ทุพพลภาพ ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา
- 5.5 มีการทำกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมไทย ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา
- 5.6 มีการช่วยเหลือสงเคราะห์ด้านการเงินและสิ่งของแก่เพื่อนสมาชิกในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา
- 5.7 ชมรมได้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน หรือมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชมรม หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในรอบ
- ✓ 5.8 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ที่สมาชิกชมรมร่วมรับประโยชน์
- 5.9 มีการทำกิจกรรมอื่น ๆ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

รายละเอียดองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 2 :มีชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ (ต่อ)

6) การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวโดยท้องถิ่นมีส่วนร่วม ★

- 6.1 สมาชิกในชมรมได้รับเบี้ยยังชีพตามเกณฑ์สิทธิประโยชน์
- 6.2 มีการสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุในชุมชน
- 6.3 มีการจัดหา สนับสนุนอุปกรณ์การดูแล/ ฟื้นฟูสมรรถภาพ

รายละเอียดองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 3 : มีผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care manager) ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver) หรือ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ

ด้านการพัฒนาศักยภาพ

- ☐ การสร้างและพัฒนาผู้ดูแลที่เป็นทางการ(Caregiver), อาสาสมัครด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (อพส.) ผู้ดูแลในครอบครัว ให้เพียงพอและครอบคลุมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทุกกลุ่ม

ด้านบทบาทหน้าที่

- ☐ กำหนดบทบาทหน้าที่และแผนปฏิบัติงาน มีการกำหนดระบบหรือแนวทางการดำเนินงานการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านของผู้ดูแลที่เป็นทางการ(Caregiver), อพส. เป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ มีคำสั่งแต่งตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ดูแลที่เป็นทางการ(Caregiver), อพส. ในการดูแล ผู้สูงอายุที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ มีการกำหนดปริมาณ (จำนวนครั้ง) ในการเยี่ยมผู้สูงอายุที่บ้าน ที่เหมาะสม ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยกำหนดการเยี่ยมผู้สูงอายุ แบ่งตามกลุ่มผู้สูงอายุที่เหมาะสม
- ☐ มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือการส่งต่อข้อมูลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการส่งต่อ

องค์ประกอบที่ 4: มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care) จาก สถานบริการสู่ชุมชน โดยบุคลากรสาธารณสุขและทีมสหสาขาวิชาชีพ

1. มีนโยบายการจัดระบบการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านชัดเจน
2. มีฐานข้อมูลภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ และผู้ดูแลในชุมชนที่รับผิดชอบ
3. ให้ทีมสุขภาพมีการประเมินปัญหาของผู้ป่วยสูงอายุ ให้ความรู้เฉพาะด้าน ในการดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยที่บ้านแก่ญาติ ผู้ดูแลและวางแผนการเยี่ยมผู้ป่วย
4. มีการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยที่บ้าน
5. มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
6. มีทีมให้การปรึกษาที่ชัดเจน และสามารถให้คำปรึกษาแก่เครือข่ายบริการและผู้ดูแลสม่ำเสมอ
7. มีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ในการสนับสนุนการดูแล

**องค์ประกอบที่ 4: มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care) จาก สถานบริการสู่ชุมชน
โดยบุคลากรสาธารณสุขและทีมสหสาขาวิชาชีพ (ต่อ)**

8. มีตารางปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
9. เชื่อมและติดตามดูแลผู้ป่วยสูงอายุ ที่บ้านอย่างต่อเนื่องตามแผนการเยี่ยมผู้ป่วยจนสามารถจำหน่าย case ได้
10. มีระบบส่งต่อและติดตาม การตอบรับผู้ป่วยสูงอายุนอกเขตรับผิดชอบ ที่ส่งต่อไปยังเครือข่ายบริการให้ได้รับการดูแลที่บ้านต่อเนื่อง
11. มีระบบรายงาน ทุกเดือนและรายปี
12. มีการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ และหรืออาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุ

หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมิน ต้องผ่านการประเมินทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 5 :มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล

1)สนับสนุนชมรมผู้สูงอายุให้จัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

กิจกรรมจัดโดยชมรมผู้สูงอายุ	คะแนนเต็ม (26)	การให้คะแนน
1)จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เช่นการให้ความรู้ด้านสุขภาพช่องปาก การฝึกทักษะการทำความสะอาดช่องปาก การแปรงฟันในช่วงเวลาจัดกิจกรรมที่ชมรมฯ การตรวจสุขภาพช่องปากโดยสมาชิกชมรมฯ ฯลฯ	10	ไม่มี = 0 มี 1 - 2 กิจกรรม = 5
2)จัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก (เช่น มีมุมความรู้ในชมรมผู้สูงอายุ สถานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก วัสดุ/อุปกรณ์ สนับสนุนกิจกรรม การสร้างกระแส ฯลฯ)	10	ไม่มี = 0 มี 1 - 2 กิจกรรม = 5
3) มีการเรียนรู้ในชมรมผู้สูงอายุ เช่น การไปศึกษาดูงาน/ดูงานชมรมผู้สูงอายุอื่น การเข้าร่วมประชุมด้านสุขภาพช่องปาก ฯลฯ	2	ไม่มี = 0 , มี = 2
4) มีข้อมูลสุขภาพช่องปากสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่ทันสมัย	2	ไม่มี = 0 , มี = 2
5) การเป็นแหล่งศึกษา/ดูงาน/เรียนรู้ของชมรมฯ ภาาติเครือข่ายที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ	2	ไม่มี = 0 , มี = 2

องค์ประกอบที่ 5 :มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล (ต่อ)

2) บริการทันตกรรมป้องกันตามชุดสิทธิประโยชน์ (24 คะแนน)

กิจกรรมจัดโดยชมรมผู้สูงอายุ	คะแนนเต็ม (26)	การให้คะแนน
1.ตรวจสุขภาพช่องปากและให้คำแนะนำ หรือตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยง	10	ไม่มี = 0 มี 10 คะแนน
2.ฝึกทักษะในการควบคุมดราบจุลินทรีย์	8	ไม่มี = 0 มี 8 คะแนน
3.การใช้ฟลูออไรด์วานิชป้องกันหรือยับยั้งฟันผุ	3	ไม่มี = 0 , มี = 3
4.ชุด ชัด ทำความสะอาดฟัน ป้องกันปริทันต์อักเสบ	3	ไม่มี = 0 , มี = 3

สรุปคะแนนการประเมินคุณภาพกิจกรรม

40 คะแนน ขึ้นไป ระดับดีมาก , 35 – 39 คะแนน ระดับดี, 30 – 34 คะแนน ระดับพอใช้
 ถ้าได้คะแนนประเมินตั้งแต่ 35 คะแนน ขึ้นไปถือว่ามามีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล

องค์ประกอบที่ 6 :มีระบบการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน กลุ่มติดเตียง โดยท้องถิ่น ชุมชน มีส่วนร่วม และมีแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan)

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง : ศอ 10 อุดรราชธานี)	ผลการประเมิน	
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1) ด้านสนับสนุนผู้สูงอายุ (20 คะแนน)		
1.1 มีการสำรวจและพัฒนาฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่เป็นปัจจุบัน สามารถจำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการและบริการสังคม	2	
1.2 มีการกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ ด้วยการประชุม ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบการดูแลผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ บุคลากรจากภาครัฐและภาคประชาชน	3	
1.3 มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตามภารกิจครอบคลุมผู้สูงอายุทุกกลุ่ม (ช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิการ หรือทุพพลภาพ)	2	
1.4 มีการจ่ายเบี้ยยังชีพและสวัสดิการอื่น ๆ	1	
1.5 มีการส่งเสริมการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างอาชีพ/รายได้ โดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจน หรือพึ่งพิงทางการเงิน	2	
1.6 มีการจัดหา สนับสนุน อุปกรณ์การดูแล ฟันฟุสมรรถภาพ สนับสนุนค่าอุปโภคบริโภค ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย รวมทั้งส่งเสริมอาชีพ โดยเน้นครอบครัวของกลุ่มผู้สูงอายุที่ทุพพลภาพ และกลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้เลย/ติดเตียง	2	

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง : ศอ 10 อุดรราชธานี)	ผลการประเมิน	
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1.7 มีรถบริการฉุกเฉิน	1	
1.8 มีการสร้างหรือพัฒนาลานออกกำลังกายและอุปกรณ์ในชุมชนที่คำนึงถึงความสะดวก ปลอดภัยในการใช้ บริการของผู้สูงอายุ	1	
1.9 สนับสนุน หรือก่อตั้งศูนย์ฟื้นฟู หรือศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ให้บริการครอบคลุมทุกกลุ่มตามความต้องการ ของพื้นที่ โดยเน้นกลุ่ม 2 กลุ่ม 3 ให้มีโอกาสดำเนินการ	5	
1.10 สนับสนุนการรวมกลุ่มจัดกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรม พุทธศาสนาและมีการรวบรวมและถ่ายทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	1	
2) ด้านสนับสนุนครอบครัวผู้สูงอายุ (10 คะแนน)		
2.1 มีการสำรวจปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือครอบคลุมผู้สูงอายุทุกกลุ่ม	1	
2.2 มีการพัฒนาความรู้ ทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ ครอบคลุมทุกกลุ่ม(ช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยเหลือตนเองได้ บ้างช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิจารณาหรือทบทวนภาพ)	2	
2.3 มีการจัดสวัสดิการและการให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ แก่ครอบครัวผู้สูงอายุ เน้นกลุ่มช่วยเหลือตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิจารณา หรือทบทวนภาพ	3	
2.4 จัดทำ สนับสนุนอุปกรณ์การดูแลหรือฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุแก่ครอบครัวผู้สูงอายุเน้นกลุ่มช่วยเหลือ ตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิจารณา หรือทบทวนภาพ	2	
2.5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างอาชีพ/รายได้ เน้นครอบครัวกลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือตนเอง ไม่ได้ ซึ่งมีรายได้น้อย	2	

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง : ศอ 10 อุบลราชธานี)	ผลการประเมิน	
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
3) ด้านสนับสนุนผู้ดูแลที่เป็นทางการ(Care giver) /อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (10 คะแนน)		
3.1 มีการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในการจัดประชุม อบรม เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพ	2	
3.2 มีการจัดหา/สนับสนุนอุปกรณ์การดูแล/ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับให้ อสม./อพส. ใช้ในการเยี่ยมผู้สูงอายุที่บ้าน	3	
3.3 มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่อสม./อพส./จิตอาสาที่ดูแลผู้สูงอายุ	2	
3.4 มีการจัดตั้ง สนับสนุนกองทุน/ออมทรัพย์/ค่าตอบแทน	2	
3.5 มีการสนับสนุน นิเทศ ติดตาม การเยี่ยมบ้าน การคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุของอสม./อพส.	1	
4) ด้านสนับสนุนชมรมผู้สูงอายุ (5 คะแนน)		
4.1 มีการสนับสนุนการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ	1	
4.2 ร่วมเป็นคณะกรรมการ/ที่ปรึกษา	0.5	
4.3 สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ	1	
4.4 สนับสนุนทรัพยากรงบประมาณการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ	1	
4.5 มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา	0.5	
4.6 สนับสนุนการจัดตั้ง สนับสนุนการออมทรัพย์/กองทุน/ส่งเสริมรายได้	1	

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง : ศอ 10 อุบลราชธานี)	ผลการประเมิน	
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
5.ด้านสนับสนุนสถานบริการสุขภาพ (5 คะแนน)		
5.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุ หรือกรรมการที่ปรึกษา	0.5	
5.2 มีการสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาสถานบริการสุขภาพ	2	
5.3 สนับสนุนการส่งต่อ,ใช้ข้อมูลร่วมกันในการดูแลผู้สูงอายุ	1	
5.4 สนับสนุนการจัดอบรมพัฒนาความรู้/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุ	1	
5.5 สนับสนุนการดำเนินงานอื่น ๆตามสภาพปัญหาด้านสาธารณสุข	0.5	
รวมคะแนนทั้ง 5 ด้าน		

องค์ประกอบที่ 7 : มีคณะกรรมการบริหารจัดการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน หรือ คณะกรรมการกองทุนตำบล

แนวทาง :

- ☐ มีคณะกรรมการ (1) เป็นทางการ (2) ไม่เป็นทางการ
- ☐ มีคำสั่งการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ
- ☐ มีการประชุมเพื่อบริหารจัดการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน หรือการจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อสนับสนุนดูแลผู้สูงอายุในชุมชน
- ☐ มีรายงานผลการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ มีกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ขับเคลื่อนการดำเนินงาน Long Term care ในพื้นที่
- ☐ กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

